

МЕНЮ

Архів
Про "УМ"
Реклама в "УМ"
Політична реклама в "УМ"
Передплата на "УМ"
Контактна інформація
Архів опитувань
Карта сайту

РОЗСИЛКА

[Підписатися](#)
[Відписатися](#)

ОПИТУВАННЯ

Коли, на вашу думку, закінчиться війна на Донбасі?

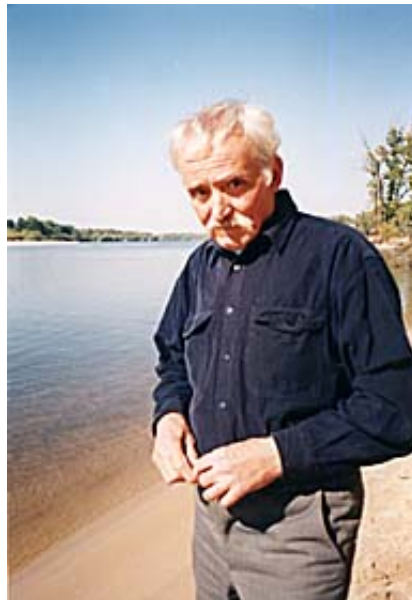
- за кілька тижнів
- за 2-3 місяці
- до кінця року
- за кілька років
- важко сказати

OK

«Відірваний, як той листок...»

В Івано-Франківську помер видатний художник-шістдесятник Опанас Заливаха

Ліна КУШНІР

Перегорнуто ще одну сторінку української історії, яка активно писалася в повоєнні роки минулого століття, — пішов із життя Опанас Заливаха, талановитий художник, дисидент-шістдесятник і справжній українець. Адже не у всіх українців, яких доля закинула далеко від Батьківщини, вистачило бажання і мужності повернутися додому.

На далекому Сході, куди подалася родина Заливах у голодному 33-му році, назавжди залишилися брати художника, там померли його батьки. І Опанас єдиний, хто повернувся шукати своє коріння в далеку Україну. Батьківщина зустріла хлопця не дуже гостинно — обшук, суд, заслання, тавро «інакомислячого, несоветського» і знову обшуки. Тож неймовірно радів, що минули «ті часи, коли дихали в потилицю, розганяли, переслідували».

Доля відміряла художнику 81 рік. У ніч на 24 квітня його серце перестало битися.

Народився Опанас Заливаха на Харківщині 26 листопада 1925 року. Принаймні саме цю дату, визначену на око, записали в документи юнакові в призовній комісії на Далекому Сході. «У військкоматі мене як допризовника роздягли, оглянули і встановили таку дату», — згадував пізніше художник. Коли почалася Велика Вітчизняна війна, Панас саме вступив до художнього училища. Пізніше закінчив Ленінградський державний інститут живопису, скульптури, архітектури ім. Рєпіна.

Після навчання рік працював у Тюмені, але твердо вирішив повертатися на Батьківщину. Їхати на Харківщину сенсу не було. Тому

Панас подався на Івано-Франківщину. Саме Гуцульщина дуже вразила юнака, коли він уперше приїхав на практику з групою студентів до Косова. «Я вперше побачив гуцульське українське життя. Ходив на ринок. Тоді ще дехто носив постолі, деякі жінки курили люльку. Були такі українські кольори, як на Сорочинському ярмарку, — колись я читав у Гоголя. Я задивлявся на тих людей, думав: ти дивися, скільки я втратив! Я відірваний був, як той листок», — розповідав Заливаха товаришу Василю Овсієнку.

Правда, перелом у свідомості молодого художника стався раніше, ще в студентські роки. Колектив був багатонаціональним — чехи, поляки, німці, китайці, вірмени. Певна річ, між студентами час від часу виникали розмови на тему, хто якого роду-племені. Якимось дійшла черга і до Панаса. «А я нічого не знаю. (Коли родина виїхала на чужину він ще був дитиною. — Авт.) То мене перевернуло, і я став шукати своє коріння. Бо я був таким собі... поплавком, «совком», — ділився спогадами художник.

У грудні 1961-го Заливаха переїхав з Івано-Франківськ, також часто навідується до Києва, де буває в Клубі творчої молоді. Там знайомиться з шістдесятниками Іваном Світличним, Іваном Дзюбою, Євгеном Сверстюком, В'ячеславом Чорноволом. Водночас художник посилено вивчає українську мову («Прожив у

Номер 076 за 26.04.2007

ПОШУК

OK

[Розширений пошук](#)

РОЗДІЛИ

Політінформація
ІнФОРУМ
Політика великим планом
Світ
Економіка
Дзвони Чорнобиля
Кримінал
Суспільство
Культура
Спорт
Калейдоскоп

ПОГОДА

Погода в Києві і по всій Україні.

КУРСИ ВАЛЮТ

[НБУ](#)

ГОРОСКОП

НОВИНИ САЙТУ

Реклама (06.09.10)

Нравится 0

Росії понад 30 років, багато забулося, або й зовсім не знав українських слів. То ходив із папером, незнайомі слова записував, вчився української мови».)

У 1964 році до ювілею Тараса Шевченка Заливаха разом із друзями Аллою Горською, Людмилою Семикіною, Галиною Зубченко, Галиною Севрук створив вітраж у Київському університеті. «Возвеличу малих рабів отих німих! І на сторожі коло їх поставлю слово», — хіба можна було знайти кращу Шевченкову цитату для вітражу, ніж ця? Але вночі проти 9 березня занадто «націоналістичний» вітраж був знищений за наказом партії. А Заливаха потрапив під пильне око органів і 27 серпня 1965 року був заарештований. У березні наступного року художника засудили на 5 років таборів суворого режиму за «антирадянську агітацію і пропаганду». Відбував строк у Мордовії.

Після звільнення Опанас Заливаха працював креслярем на побуткомбінаті, потім у видавництвах «Веселка» та «Каменяр» займається оформленням книжок, результативно працює в станковому мистецтві, оформляє інтер'єри кафе та ресторанів. Увесь цей час художник малює. Після багаторічних заборон він зміг показати свої роботи лише у 1988 році, коли було влаштовано персональні виставки в Івано-Франківську, Львові, Києві, а згодом у Торонто, Лондоні, Нью-Йорку. Офіційна ж Україна остаточно визнала свого блудного сина у 1995 році, відзначивши художника Державною премією України ім. Тараса Шевченка...

* * *

Панаса Заливаха поховують сьогодні, 26 квітня, в Івано-Франківську. Прощання з художником розпочнеться о 10-й годині в Будинку просвіти на вулиці Грушевського.

[Статті по темі](#)

[Друкована версія](#)

[«Укрити» і відроджувати](#) (26.04.2007)

[Як ми оплачуємо Чорнобиль](#) (26.04.2007)

[Учитель Ющенко](#) (26.04.2007)

[НОВИНИ ПЛЮС](#) (25.04.2007)

[Кримські сюрпризи](#) (25.04.2007)

[Закопчена Шулявка](#) (25.04.2007)

[Вона його цілує, а він їсть пироги](#) (25.04.2007)

[По-сусідськи, через межу](#) (25.04.2007)

[Йшов трамвай №10](#) (25.04.2007)

[Пристєбніть ремінь!](#) (25.04.2007)

[Обговорити у форУМі](#)

[Разрешение на работу для иностранцев](#)